

Vlekje op de long

Belangrijkste punten van deze folder:

- Een gespecialiseerd behandelteam van het Groene Hart Ziekenhuis en het Haaglanden Medisch Centrum (voorheen MCH-Bronovo) bespreekt samen met u de verschillende behandelmogelijkheden en voert deze uit.
- Tijdens het gehele behandeltraject wordt u begeleid door een casemanager.

Inleiding

U bent verwezen naar de longarts in verband met klachten waarna een röntgenfoto van de longen is gemaakt. Daarbij is er 'een vlekje' op de longen gezien. Het kan ook zijn dat er bij een ander medisch onderzoek een vlekje op de longen is geconstateerd. Een vlekje op de longen wijst op een afwijking; deze kan goedaardig of kwaadaardig zijn. Om te kunnen vaststellen wat de oorzaak is van de afwijking, is verder onderzoek nodig.

Deze folder geeft u informatie over de longen en de verschillende onderzoeken. Ook voor uw partner of naasten kan het goed zijn om deze folder te lezen. Uw longarts en/of casemanager zullen de folder mondeling toelichten en de onderzoeken die bij u van toepassing zijn, aanvinken. Naast deze folder ontvangt u aparte uitgebreide folders over de verschillende onderzoeken.

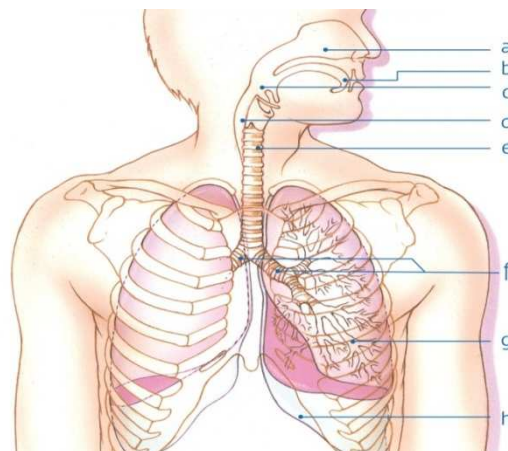
De longen

De rechter- en de linkerlong bevinden zich in de borstkas aan weerszijden van het hart (zie onderstaande afbeelding). Het gebied tussen de beide longen wordt mediastinum genoemd. Hierin bevinden zich het hart, de luchtpijp, de slokdarm en de grote lichaams(slag)aderen. De rechterlong bestaat uit 3 longkwabben; de linkerlong uit 2 longkwabben. De long is omgeven door een longvlies (pleura).

- A. Neusholte
- B. Mondholte
- C. Keelholte
- D. Slokdarm
- E. Luchtpijp
- F. Luchtpijpvertakkingen
- G. Luchtkanaaltjes
- H. Longvlies

Afbeelding: De longen

Bron: KWF Kankerbestrijding



De lucht die we via de neus of mond inademen, bereikt via de keelholte de luchtpijp. De luchtpijp splitst zich in 2 vertakkingen. Elke vertakking (bronchus) gaat naar 1 long en splitst zich daar in steeds kleinere vertakkingen. De longen halen zuurstof uit de ingeademde lucht. Via de uitgeademde lucht verdwijnt koolzuurgas uit het lichaam.

Gespecialiseerd longteam

De uitvoering van de longonderzoeken is in handen van het gespecialiseerde 'longteam'. De longarts coördineert het zorgtraject samen met de casemanager en stemt af met de andere medisch specialisten in het longteam. Het longteam bestaat uit:

- **Longarts:** Is gespecialiseerd in het onderzoeken en behandelen van patiënten met longafwijkingen en het geven van medische begeleiding.
- **Casemanager:** Is gespecialiseerd in de zorg voor en de begeleiding van patiënten met longafwijkingen. De casemanagers van het longteam bestaan uit een physician assistant, een verpleegkundig specialist en/of een gespecialiseerd verpleegkundige.
- **Radioloog:** Beoordeelt medische foto's, zoals de röntgenfoto van de longen om vast te stellen of een lichaamsdeel of orgaan ziek of gezond is.
- **Nucleair geneeskundige:** Onderzoekt patiënten met behulp van radioactieve stoffen om op medische foto's vast te kunnen stellen of een lichaamsdeel of orgaan ziek of gezond is.
- **Patholoog:** Onderzoekt het afgenomen weefsel of de afgenomen cellen onder de microscoop, om vast te stellen of het materiaal goed- of kwaadaardig is.

Het longteam van uw ziekenhuis maakt deel uit van het longteam van het Groene Hart ziekenhuis en Haaglanden Medisch

Centrum (HMC). Deze 2 ziekenhuizen werken sinds enkele jaren intensief samen op het gebied van longkanker. De belangrijkste reden om samen te werken, is het bundelen van kennis en ervaring.

Het gezamenlijke longteam bespreekt de resultaten van uw onderzoeken in het wekelijks overleg. Voor deze bespreking is het noodzakelijk om patiëntinformatie uit te wisselen tussen de ziekenhuizen. Daarbij wordt uiteraard voldaan aan de geldende wettelijk privacyregels.

Longonderzoek

Er is bij u verder onderzoek nodig om vast te stellen of er daadwerkelijk sprake is van een afwijking en wat in dat geval de oorzaak daarvan is. Zo nodig, kan vervolgens een gerichte behandeling worden ingezet. Uw longarts maakt samen met u een plan voor aanvullende onderzoeken.

Over het algemeen betreft het aanvullend onderzoek in eerste instantie een CT-scan van borstkas en bovenbuik en meestal ook een PET-scan. Deze speciale medische foto's worden beoordeeld door de radioloog en/of de nucleair geneeskundige. De resultaten van deze onderzoeken worden besproken in het overleg van het longteam. Vervolgens kan op basis van deze bespreking bepaald worden of er nog verder onderzoek nodig is (vaak volgt een bronchoscopie), om zekerheid te krijgen over de diagnose en wat in dat geval het meest aangewezen vervolgonderzoek is.

Aanvullend onderzoek

De aanvullende onderzoeken zijn er in de eerste plaats op gericht om nog nauwkeuriger te bepalen hoe groot de afwijking precies is en/of om weefsel te verkrijgen van de afwijking om het type afwijking vast te stellen. Als het vermoeden bestaat op longkanker, worden er ook onderzoeken gedaan om te bepalen of er sprake is van uitzaaiingen in lymfklieren of andere organen (lever, bijnieren, botten

en soms hersenen). Ook kan aanvullend onderzoek nodig zijn om uw algemene gezondheidstoestand verder in kaart te brengen.

Het is mogelijk dat de onderzoeken snel duidelijkheid geven over uw situatie. Soms moeten er echter ook meerdere onderzoeken plaatsvinden voordat een definitief behandelplan kan worden gemaakt. Wij realiseren ons dat dit veel onzekerheid met zich mee kan brengen en proberen de onderzoeken dan ook in zo kort mogelijke tijd af te ronden. Indien van toepassing, krijgt u folders mee met meer uitgebreide informatie over de onderstaande onderzoeken.

Aanvullend laboratorium-, beeldvormend- en functieonderzoek

Er zijn verschillende aanvullend laboratorium- en beeldvormende onderzoeken mogelijk:

- Bloedonderzoek
- PET-CT scan
- MRI (hersenen)
- Perfusiescan
- ECG (hartfilmpje)
- Longfunctieonderzoek
- Inspanningsonderzoek

Alle onderzoeken vinden plaats in het eigen ziekenhuis. Dit met uitzondering van de PET-CT, want deze vindt voor alle patiënten plaats in het Groene Hart Ziekenhuis in Gouda.

Weefselonderzoek (biopsie)

Om zeker te zijn van de diagnose, kan worden besloten om een biopsie te doen. Daarbij worden biopten (hapjes weefsel) genomen uit een orgaan of klier. Dit weefsel wordt in het laboratorium door de patholoog onderzocht.

- **Bronchoscopie:** Dit is een inwendig onderzoek van de luchtwegen (bronchiën) met behulp van een endoscoop; een dunne flexibele slang met een lens. Hiermee kan de arts de binnenkant van de luchtwegen bekijken

en biopten nemen voor verder onderzoek.

- **Echo-bronchoscopie (EBUS):** Dit is een inwendig onderzoek van de luchtwegen (bronchiën) met behulp van een echo-endoscoop; een dunne flexibele slang met een lens en een echokopje. Via de lens kan de arts de binnenkant van de luchtwegen bekijken en met de echo kunnen door middel van geluidsgolven achterliggende structuren (bijvoorbeeld klieren) in beeld worden gebracht. Hierdoor kan de arts goed de plaats bepalen waar de biopten kunnen worden genomen voor verder onderzoek.

- **Endoscopische echografie vanuit de slokdarm (EUS):** Bij dit inwendig onderzoek wordt in de slokdarm een echo-endoscoop ingebracht; een dunne flexibele slang met een lens en een echokopje. Via de lens kan de arts de binnenkant van de slokdarm en maag bekijken en met de echo kunnen door middel van geluidsgolven achterliggende structuren (bijvoorbeeld klieren en bijnier) in beeld worden gebracht. Hierdoor kan de arts goed de plaats bepalen waar de biopten kunnen worden genomen voor verder onderzoek.

- **Punctie met een CT of echo:** Bij dit onderzoek wordt door de radioloog met behulp van röntgenstraling (CT) of geluidsgolven de plaats bepaald waar biopten kunnen worden genomen voor verder onderzoek. Voor het nemen van het biopt wordt een dunne holle naald gebruikt.

- **Mediastinoscopie:** De mediastinoscopie is een kijkoperatie waarbij de longchirurg een klein sneetje in de hals en/of links naast het borstbeen. Via een kijkbuis (scoop) kan de chirurg het gebied rondom de luchtpijp bekijken en biopten nemen voor verder onderzoek.

Onderzoek oudere patiënten

Om te kunnen bepalen welke behandeling het meest geschikt is, is het van belang om te weten hoe uw conditie is. Bij oudere patiënten worden daarom – indien van toepassing – voedingstoestand, stemming, geheugen en zelfredzaamheid besproken en onderzocht. Soms wordt naar aanleiding van dit onderzoek de medisch specialist ouderengeneeskunde (geriater) om advies gevraagd.

Begeleiding door casemanager

Wanneer er sprake is van een afwijking in de longen, kan dit veel bij u losmaken. De mogelijke consequenties en het intensieve onderzoekstraject kunnen voor onrust en vragen zorgen bij u en de mensen om u heen. Daarom zorgen wij er voor dat u goed begeleid wordt gedurende het hele onderzoekstraject en, indien van toepassing, tijdens en na het behandeltraject.

Uw Physician Assistant, verpleegkundig specialist of gespecialiseerd verpleegkundige zal gedurende het gehele behandeltraject als 'casemanager' fungeren. Zij is goed op de hoogte van uw situatie en uw behandeling, is uw eerste aanspreekpunt en coördineert samen met u uw behandeltraject.

U en uw naasten kunnen bij de casemanager terecht met vragen. Dit kunnen vragen zijn over praktische zaken en over de behandeling(en). Zij beantwoordt zelf uw vragen of schakelt er de juiste deskundige voor in. De casemanager heeft nauw contact met uw andere zorgverleners.

U kunt tijdens werkdagen telefonisch contact opnemen met uw casemanager tijdens kantooruren (9.00 - 17.00 uur).

Groene Hart Ziekenhuis
Tel.: (0182) 50 50 72
E-mail: longoncologie@ghz.nl

Haaglanden Medisch Centrum
Tel.: (088) 979 4848
E-mail: longoncologie@haaglandenmc.nl

Meer informatie

Kijk voor meer informatie over onze zorg voor patiënten met longkanker op de website van uw ziekenhuis:

- www.ghz.nl/longkanker
- www.haaglandenmc.nl

Het Groene Hart Ziekenhuis en Haaglanden Medisch Centrum werken samen om u betere zorg te kunnen bieden. Dat doen we door specialistische kennis en ervaring op het gebied van longkanker te bundelen in een gezamenlijk behandelteam. De operaties hiervoor vinden plaats op één locatie: HMC Antoniushove in Leidschendam.

Groene Hart Ziekenhuis

Bleulandweg 10
2803 HH Gouda
(0182) 50 50 50
www.ghz.nl

HMC Antoniushove

Burgemeester Banninglaan 1
2262 BA Leidschendam
(070) 357 44 44
www.mchaaglanden.nl

Colofon

uitgave : Groene Hart Ziekenhuis, Gouda
productie : Marketing & Communicatie
mei 2020
04.07.208